

[R.S./Polonya](#) - - 63777/09 - Karar 21.7.2015 [IV. Bölüm]

Olaylar – Başvuran ve eşi, Polonya vatandaşları olup, iki çocuklarıyla birlikte İsviçre’de yaşamışlardır. Çift daha sonra boşanmış ve başvuran, 2008 yılının Ekim ayında eşinin çocukları iki haftalığına Polonya’ya götürmesine razı olmuştur. Ancak, başvuranın eşi Polonya’ya gitmeden önce Polonya mahkemelerine boşanma davası açmıştır. Başvuranın eşi çocuklarla birlikte Polonya’ya vardığında, Polonya mahkemesi, başvurana bilgi vermeksizin, eşinin geçici velayet talebini kabul etmiştir. Bu şekilde, başvuranın eşi çocuklarla birlikte Polonya’da kalmış, orada boşanmış ve 2012 yılının Temmuz ayında kendisine tam ebeveynlik yetkisi verilmiştir.

Bu esnada, başvuran, 24 Ekim 2008 yılında, İsviçre Merkezi Makamlarına, [Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yönlerine Dair Sözleşme](#) (“Lahey Sözleşmesi”) uyarınca, çocukların geri getirilmesi için talepte bulunmuştur. İlgili talep, Polonya yetkili makamına gönderilmiştir. Polonya Bölge Mahkemesi, başvuranın çocukların Polonya’ya götürülmesine izin vermiş olduğu ve bu nedenle geçici velayetin verilmiş olduğu gerekçeleriyle, çocukların kanuna aykırı bir şekilde alıkonulmadığını değerlendirerek, 2009 yılının Şubat ayında talebi reddetmiştir. İsviçre Merkezi Makamlarının, çocukların alıkonulmasının, Lahey Sözleşmesi’nin 3. maddesi uyarınca “kanuna aykırı yer değiştirme” teşkil ettiğini zira İsviçre yetkili makamlarına başvuranın velayet haklarına ilişkin kısıtlamalarla ilgili olarak herhangi bir bilgi verilmediğini ileri sürmesine rağmen, Polonya Mahkemesi, Bölge Mahkemesinin kararını 2009 yılının Haziran ayında onamıştır.

Hukuki Değerlendirme — 8. madde: Başvuranın aile hayatına saygı hakkına ilk müdahalenin, davalı Hükümetin herhangi bir eylem veya ihmalinden ziyade özel bir taraf olan annenin eylemlerine bağlı olduğu göz önüne alındığında, Mahkeme, davalı Hükümetin, sahip olduğu pozitif yükümlülükleri yerine getirip getirmediğini tespit etmek zorunda kalmıştır. Mahkeme, uluslararası çocuk kaçırma alanında, Sözleşme’nin 8. maddesi ile Sözleşmeciler Devletlere yüklenen yükümlülüklerin, diğer materyallerin yanı sıra, Lahey Sözleşmesi ışığında yorumlanması gerektiğine işaret etmiştir. Mahkeme, çocukların, başvuranın rızasıyla İsviçre’den götürülmesinin kendi içinde kanuna aykırılık teşkil etmediğini kabul etmiştir. Ancak, yerel mahkemelerin aksine, çocukların söz konusu iki haftanın bitiminden sonra da Polonya’da tutulmasının, başvuranın rızasının alınmaması nedeniyle kanuna aykırılık teşkil ettiğine kanaat getirmiştir.

Mevcut davanın kendine özgü koşullarında, çocuklar İsviçre'den ayrıldıktan sonra olaya müdahil olan Polonya mahkemelerinin geçici velayet kararının ardından, Polonya mahkemelerinin, başvuranın Polonya'da tutulan çocukların geri gönderilmesi yönündeki talebiyle ilgilenmeleri kendi içinde kanuna uygundur; ancak, şu husus vurgulanmalıdır ki, Polonya mahkemelerinin de farkında oldukları üzere, başvuran, çocukların Polonya'da kalıcı olarak yaşamalarına kesinlikle razı olmamıştır. Lahey Sözleşmesi'nde öngörülen koşullar uyarınca, çocukların götürülüp alıkonulmasının kanuna aykırı olduğu kanısı, talep eden Devletin (mevcut davada Polonya) değil de, çocukların daha önce ikamet ettikleri Devletin (mevcut davada İsviçre) mevzuatı kapsamındaki velayet haklarının normal kullanımına müdahale teşkil eden eylemlerden kaynaklanmıştır. Ancak, Polonya mahkemeleri, İsviçre hukukunu göz ardı ederek, Polonya hukukuna göre hareket etmişlerdir. Sonuç olarak, annenin tek taraflı eylemi neticesinde, başvuran, aksi halde yararlanmış olacağı korumadan yararlanmamıştır. Yürürlükteki kanun hükümleri mevcut davada, başvuranın, çocukların Polonya'da daimi olarak kalmalarına razı olmamasını anlamsız kılacak şekilde uygulanmış ve başvuran, eşinin İsviçre'den ayrılmadan önce talep etmiş olduğu geçici velayet meselesi kapsamında ifade verme imkânı bulamamıştır. Ayrıca, başvuranın meşru menfaatleri yeterince ve adil bir şekilde dikkate alınmamış ve çocuklarıyla bir araya gelebilmesi için hızlı şekilde hareket edilmemiştir. Geri gönderme talebi ve nihai karar arasında, Lahey Sözleşmesi'nin 11. maddesinde öngörülen maksimum altı haftalık süre yerine altı ay geçmiş olup, Hükümet bu hususta tatmin edici bir açıklama yapmamıştır. Son olarak, davalı Hükümet, İsviçre'ye geri göndermenin çocukların menfaatlerine hizmet etmeyeceğine dair beyanda bulunmamıştır. Özetle, davalı Hükümet, başvuranın aile hayatına saygı hakkını korumamıştır.

Sonuç: ihlal (üç karşı dört oy).

41. madde: Manevi tazminat olarak 7,800 avro; maddi tazminat olarak 3,700 avro.

(ayrıca bk. *X/Letonya* [BD], 27853/09, 26 Kasım 2013, 168 sayılı Bilgi Notu; ayrıca bk. Uluslararası Çocuk Kaçırma Hakkında Tematik Bilgi Notu)